KLEPP KOMMUNE
SENTRALADMINISTRASJONEN

Postadresse:
Klepp kommune
Postboks 25
4358 Kleppe

SÆRUTSKRIFT AV MØTEBOK

Behandla i:	Møtedato:	Sak nr:
Kommunestyret	**14.05.2018**	**39/18**

Saksbehandlar:	Torild Lende Fjermestad	Arkiv:	023
Arkivsak:	17/735-8		

REGIONREFORMEN - HØRINGSUTTALELSE TIL EKSPERTUTVALGETS FORSLAG OM NYE OPPGAVER TIL FYLKESKOMMUNER

SAKEN GJELDER
Parallelt med ny struktur og oppgaver til nye kommuner er de tilsvarende spørsmålene om rolle, struktur og oppgaver til nye folkevalgte regioner blitt utredet. I Stortingets behandling av Meld. St. 22 (2015-2016) den 08.06.2016 ble det gjort følgende tre anmodningsvedtak:
«*Stortinget ber regjeringen sette ned et ekspertutvalg som skal foreslå ytterligere nye oppgaver til regionene når den nye regionstrukturen er fastlagt, og senest våren 2017*.

Stortinget ber regjeringen i regionreformen sørge for at administrasjonen av fylkes-vegnettet (deler av sams vegadministrasjon) blir underlagt de nye folkevalgte regioner.

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med regionreformen styrke nytt regionalt folkevalgt nivås rolle i integreringsarbeidet i forbindelse med sysselsetting og utdanning/kompetanseheving, samt som bindeledd mot kommuner, næringsliv og frivillig sektor».

I Prop. 84 S (2016-2017) året etter la regjeringen frem forslag til ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå og nye oppgaver og ansvar for fylkeskommunene som del av reformen. Stortinget vedtok den 08.06.2017 endringene i inndelingen av regionalt folkevalgt nivå. Det innebærer at fra 1.1.2020 reduseres antall fylkeskommuner fra 19 til 11, hvorav Rogaland, Nordland, Møre- og Romsdal samt Oslo beholder nåværende geografiske avgrensning.
Om nye oppgaver til nye regioner vedtok Stortinget å be regjeringen om å;
- *sørge for at regional veiadministrasjon, som har ansvar for planlegging og drift av fylkesveiene, overføres fra Statens vegvesen til regionalt folkevalgt nivå,*
- *endre ansvarsfordelingen mellom Regionale forskningsfond (RFF) og Forskningsrådet slik at beslutninger rundt prosjektstøtte blir fattet på fylkeskommunalt nivå,*
- *overføre oppgaver tilknyttet regional næringsutvikling fra Innovasjon Norge til de nye regionene,*
- *vurdere nærmere hvilke oppgaver som kan overføres fra IMDi til de nye fylkeskommunene.*

I tillegg komme tilbake til Stortinget med en plan som konkretiserer hvilke oppgaver som kan overføres fra IMDi til de nye fylkeskommunene».

Den 14.06.2017 satte KMD ned et ekspertutvalg med oppdrag å foreslå nye oppgaver til fylkeskommunene. Utvalget avla sin rapport 01.02.2018 og KMD har nå sendt den ut på høring med frist 09.05.2018.
Rådmannen fremmer i denne saken forslag til høringsuttalelse.

1. FORSLAG TIL HØRINGSUTTALELSE

De 10 kommunene på Nord-Jæren, fylkeskommunen og fylkesmannen har
har bak oss mer enn 17 år med samarbeid om areal, transport og samfunnsutvikling. Med vårt felles grunnlag lagt i Fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på Jæren mot 2040 (godkjent i kongelig resolusjon 4. mai 2001) er det lagt en langsiktig strategi og som har hatt vesentlig betydning for utviklingen av de ti kommunene og Jær-regionen av fylket. Grep med innføring av langsiktig grense for landbruk, samordnet areal- og transportplanlegging, innføring av en regional senterstruktur og næringsarealstruktur har vært viktige premisser for hvordan Nord-Jæren ser ut i dag. Dette langsiktige arbeidet på tvers av forvaltningsnivåene har lagt et vesentlig grunnlag for at Nord-Jæren fremstår som et fremtidsrettet og attraktivt felles bo- og arbeidsmarked, for innbyggere og næringsliv. Vi står nå i en revisjon av planen, tre forvaltningsnivåer deltar. Respekt for hverandres roller, forståelse for at uenighet må løses med kompromisser for å få til løsninger lokalt ligger i bunn.

2. FRA ANSVARSOMRÅDER I FYLKESKOMMUNEN TIL ET MER OVER – KOMMUNALT FORVALTNINGSNIVÅ

Med erfaringsgrunnlaget kommunen har, er det grunn til å stille flere prinsipiell spørsmål ved ekspertutvalgets rapport og forslag til nye oppgaver. Utvalgets vurderinger oppfattes i stor grad å være teknokratiske, og mangler vurderinger av både nasjonale styringsbehov og Stortingets vedtak i kommunereformen om sterkere kommuner.
Forslagene som fremmes bærer således tydelige preg av å omgjøre ansvarsområder i fylkeskommunene til å bli et mer over-kommunalt forvaltningsnivå. Dette kan vanskelig sees å være i samsvar med gjeldende politikk og tre forvaltningsnivå, der fylkeskommunene og kommunene er sidestilte. Utvalget fremmer bl.a. forslag om endring av oppgaver innenfor barnevern, planlegging, integrering og folkehelse, områder som nylig har vært gjennom reformer/endringer hvor oppgaver og ansvar er gått opp mellom staten og kommunene*. At det nå foreslås å redefinere slike oppgaver og ansvar for å styrke regionalt nivå, uten at det redegjøres for konsekvensene dette har for tjenestene til innbyggere/brukere som kommunene gir er det grunn til å stille spørsmål ved.* Kommunen etterlyser ekspertutvalgets drøfting av de samordnede konsekvensene av forslagene, slik som for nasjonale styringsbehov, fylkesmannens rolle og ansvar som statsforvaltningens samordner regionalt og forholdet til nye kommuner jf. oppgavefordelingen i kommunereformen. Prinsippene som Stortinget har fastsatt er lokalt selvstyre for kommunene og der lokaldemokratiet utøves innenfor nasjonale rammer. Rådgivning, kontroll og tilsyn utøves lokalt av staten ved fylkesmannen. Ny kommunelov som regjeringen har lagt frem legger hjemmelsgrunnlaget for dette.

3. NÆRING OG SAMFERDSEL

Utgangspunktet for utvalgets anbefalinger er representativitet, deltakelse og åpenhet er grunnleggende demokratiske verdier som vil bli styrket gjennom å overføre oppgaver som har betydning for *regional og lokal utvikling* nærmest mulig den som berøres. Næringsutvikling og samferdsel er områder med særlig betydning for regional utvikling basert på regionens egen geografi, bosetningsmønster, næringsliv og potensiale. Overføring av oppgaver fra statlig nivå som bygger opp om fylkeskommunens ansvar i den regionale næringsutviklingen og *samferdselsområdet* støttes. Tydeliggjøring av ansvar og oppgaver for fylkesvegene mellom regionnivå i Statens vegvesen og fylkeskommunen er konstruktive forslag. Det skaper klarhet og bør kunne gi økt effektivitet på dette området i hele den offentlige forvaltningen. Kommunene hvor fylkesvegene faktisk ligger, vil i sitt arbeid få kun vegeier fylkeskommunen å forholde seg til, og der ligger også totalansvaret.

4. NÆRING, KOMPETANSE OG INTEGRERING

Innenfor næring, kompetanse og integrering foreslår utvalget at fylkeskommunen får en større del av oppdragsgiveransvaret for det offentliges midler i Innovasjon Norge, hele området til Siva og ansvar for en større del av offentlig innsats innen næringsrettet forskning i Forskningsrådet. Endringer i denne retningen støttes. Det gir grunnlag for å bygge videre på regionalt utviklingsarbeid og styrker næringsutviklingsrollen i fylkeskommunen. En rekke kommuner arbeider med digitalisering, innovasjon gjerne i samarbeid/ partnerskap med næringsliv og grundermiljø.

Forsterkede virkemidler og kompetanse på regionalt nivå vil muliggjøre et utvidet samarbeid/partnerskap.

Utvalget foreslår å overføre virkemidler og oppgavene knyttet til karriereveiledning fra Kompetanse Norge og NAV, og Kompetanse Norge foreslås nedlagt. Konsekvensene dette har for sammenhengene til andre tjenester og ytelser fremgår ikke av rapporten.
Tilsvarende mangler det konsekvensvurdering av utvalgets forslag om å flytte hovedtyngden av oppgavene i IMDI til fylkeskommunen og avvikle IMDI. Integreringsarbeidet er tverrsektorielt, og for kommunene er f.eks. Husbanken, NAV og fylkesmannen sine virkemidler og ansvar en vesentlig del av dette. IMDI har en rolle som kunnskapsbank i integreringsarbeidet, bl.a. læring på tvers av kommunene. Verken økonomiske virkninger for den offentlige forvaltningen generelt og kommunene spesielt eller innbyggerrelaterte konsekvenser av forslagene er belyst i rapporten.

5. RESSURSFORVALTNING

Utvalget foreslår innenfor ressursforvaltning at fylkeskommunen får overført myndighet fra NVE til å avgjøre konsesjon til utbygging av vann- og vindkraftanlegg innenfor gitt kapasitet. Etablering av slike anlegg er en del av regional- og kommunal planlegging og har konsekvenser for arealbruken. Godkjenning av konsesjoner bør tilsvarende legges til folkevalgt regionalt nivå.

6. KULTUROMRÅDET

Utvalget foreslår en rekke oppgaver og tilskuddsordninger innenfor *kulturområdet* overført til fylkeskommunen. Samtidig gjennomfører Kulturdepartementet et omfattende arbeid i forberedelsen til en ny kulturmelding, herunder innspillsmøter i hele landet. Retninger for arbeidet med den nye kulturmeldingen er ikke omtalt i rapporten og forslagene som utvalget fremmer er ikke konsekvensvurdert. Utvalget foreslår f.eks endringer i forvaltningen av spillemidler, men sammenhengen med nasjonale programsatsinger, regionalpolitiske hensyn i tildelinger, forholdet mellom staten og særforbund i godkjenningsprosesser av anlegg er ikke omtalt. På museumsområdet har det det de siste 15 årene vært arbeidet systematisk med konsolidering, i samspill mellom kommuner, muséene, departement og Norsk kulturråd. Forslagene som fremmes betyr at mye av dette arbeidet rives opp. Effektivisering og bedre offentlig forvaltning er vanskelig å se. Det stilles således spørsmål ved de fremsatte forslagene på området kultur og kulturminnevern.

7. HELSE OG OMSORG

Utvalget foreslår innenfor helse og levekår at store deler av folkehelsearbeidet overføres fra Helsedirektoratet og fylkesmannen til fylkeskommunen. Programmet for folkehelsearbeid i kommunene flyttes også. I rapporten er det fraværende vurderinger av f.eks. hvilke konsekvenser disse forslagene har for den kommunale helse- og smitteverntjenesten som kommuneoverlegen forvalter, beredskapsansvaret mv. Folkehelsearbeidet krever samfunnsmedisinsk kompetanse og den er over lang tid bygd opp i kommunene. Samarbeidet på tvers av kommunene er etablert for å sikre god kompetanse uavhengig av kommunestørrelse. Innenfor barnevern foreslår utvalget at oppgaver flyttes fra Bufetat til fylkeskommunen og at Bufetat legges ned. Ansvaret for omsorgssentre for enslige mindreårige flyktninger under 15 år foreslås forblir statlig ansvar. Plassering av ansvar for de over 15 år er ikke omtalt. Ansvar og oppgaver og lovverket innenfor barnvernstjenesten har blitt utredet grundig de siste årene. Ansvar og oppgaver mellom forvaltningsnivåene er tilstrekkelig avklart. Med samme begrunnelser støttes ikke forslaget om å avvikle Statped for å overføre oppgavene inkl. veiledning- og støttetjenester for kommunene til fylkeskommunen.

8. REGIONAL PLANLEGGING

På området regional planlegging foreslår utvalget å styrke det formelle grunnlaget for statens deltakelse i regionale planer etter plan- og bygningsloven, samt fylkesmannens virkemidler til å føre tilsyn med at dette skjer. Fylkeskommunens deltakelse i KVU-arbeidet mht å sette samfunnsmål foreslås også styrket. Disse forslagene støttes fordi de bygger opp om god regional planlegging, effektivitet i planprosesser i form av avklaringer tidlig og mer helhetlige vurderinger i KVU-arbeidet. Utvalget foreslår også at fylkeskommunen skal kunne tre inn i kommunestyrets myndighet og utarbeide kommunedel-/ reguleringsplan etter pålegg fra staten eller anmodning fra

kommunen. Planmyndigheten lokalt er tillagt kommunestyret selv. Dette prinsippet må fastholdes. Konflikter i plansaker må løses ved mekling. At fylkeskommunen rettslig skal kunne sidestilles med staten og få en over-kommunefunksjon er ikke forenlig med grunnprinsippene i den tredelte forvaltningen og lokalt selvstyre.

9. AVSLUTNINGSVIS

Avslutningsvis gir utvalget innspill om temaer for ytterligere utredninger. Her foreslås bl.a. overføring *av barnevernsoppgaver* fra kommunene til fylkeskommunen. En slik utredning ser *ikke* kommunen at det er behov for.
Tilsvarende er kommunen spørrende til forslaget om å ta opp igjen vurdering av *sykehusorganiseringen*. En slik utredning vil måtte bety en fullstendig utredning av hele samhandlingsreformen og inkl. den kommunale pleie- og omsorgs,- og helsetjenesten.

Kommunal- og moderniseringsministeren har valgt å sende ekspertutvalgets rapport på høring, for deretter å vurdere forslagene om hvilke oppgaver som skal overføres til ny fylkeskommuner. Det anmodes om at uttalelsene som blir avgitt tillegges vekt og at konsekvensene av forslagene for hele den offentlige forvaltningen blir grundig vurdert. Med tre forvaltningsnivå er tydelige roller, ansvar og oppgavefordeling avgjørende, og det forventes at nye oppgaver til regionalt nivå komplementerer dette. Tas det utgangspunkt i en tydelig nasjonalstat som sikrer velferd, likeverd, rettssikkerhet, trygghet og bærekraft for individ og fellesgoder og kommuner med lokalt selvstyre for gjennomføring av nasjonal politikk, vil et styrket regionalt nivå på nærings-/areal-/samferdsels- og samfunnsutvikling skape grunnlag for fortsatt samarbeid om fremtidsrettede regioner.

Vedlegg:

- Faktaopplysninger – utvalgets mandat og forslag

Innstilling:

Rådmannen foreslår at saka går til kommunestyret med slik tilråding:

Kommunestyret godkjenner høringsuttalen til ekspertutvalgets forslag om nye oppgaver til fylkeskommuner slik den fremgår av denne saken, under vurderingene i punktene 1-9.

Kommunestyret den 14.05.2018 sak 39/18

KOMMUNESTYREVEDTAK:

Med alle stemmer blei vedtatt:

Kommunestyret godkjenner høringsuttalen til ekspertutvalgets forslag om nye oppgaver til fylkeskommuner slik den fremgår av denne saken, under vurderingene i punktene 1-9.

Rett utskrift, 16.05.2018

Wigdis B. Detlie
formannskapssekr.

Utskrift på e-post til:
Det kongelige kommunal- og moderniseringsdepartement, Postboks 8112 Dep., 0032 OSLO
KS, Postboks 1378 Vika, 0114 OSLO